

Izhaja vsak četrtek

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
34100 Trst, ul. Valdirivo 36/1,
telefon 60824. Pošt. pred. (ca-
sella postale) Trst 431. Poštni
čkovni račun Trst, 11/6464
Poština plačana v gotovini
T E D N I K

NOVI LIST

Posamezna številka 300 lir

N A R O Č N I N A
četrletna lir 2.520 - polletna lir
5.000 - letna 10.000 — Za ino-
zemstvo: letna naročnina lir
12.000 - Oglasi po dogovoru -
Sped. in abb. post. I gr. 70%
S E T T I M A N A L E

ŠT. 1267

TRST, ČETRTEK 20. MARCA 1980

LET. XXX.

Kje so resnični in globlji vzroki?

Z mešanimi občutki smo pred dnevi sprejeli vest, da bo finančni minister Reviglio odredil, naj se v dnevnem tisku objavi imena ljudi, ki so po ugotovitvah finančnih stražnikov prikrili svoje letne dohodke in torej utajili davke. Gre za zelo dolg seznam, ki vsebuje več desetisočev domnevnih davčnih utajevalcev, kateri naj bi torej državo ogoljufali za stotine in stotine milijard lir. Napisali smo, da smo sklep finančnega ministra sprejeli z mešanimi občutki in mislimo, da se je enako godilo tudi tistim, ki se — verjetno po naročilu — zdaj po listih na dolgo in široko razpisujejo in trdijo, da gre za naravnost zgodovinski ukrep, ki da bo končno napravil red na tem izredno važnem področju državnega udejstvovanja.

Prvo vprašanje, ki si ga ob branju tega seznama postavlja še tako preprost človek, je, kako je mogoče, da tolikšno število ljudi sploh ne čuti ene temeljnih državljan-
skih dolžnosti, kot je redno in vestno plačevanje davkov, katerih višina bi po jasnih
ustavnih določilih morala biti sorazmerna z
dohodki. V tej zvezi se spominjamo naših
nekdanjih kmečkih gospodarjev, ki so ob-
lekli kmašno obleko, kadar je bilo treba —
navadno je to bilo vsak drugi mesec v letu
— iti na pristojni urad in plačati davke. Ve-
čina teh naših kmečkih gospodarjev je bila
celo ponosna, da je lahko izpolnjevala svo-
jo državljsko dolžnost in jo je opravljala,
kot da bi šlo za kak obred.

Časi so se seveda korenito spremenili in
tolikšno število davčnih utajevalcev zgovor-
no priča, da je država za mnoge državljane
ne samo nekaj tujega, temveč celo nekaj
sovražnega, nekaj, kar se ne samo spleča,
ampak celo mora ogoljufati. Iz objavljenih
seznamov izhaja, da je takšna miselnost
razširjena predvsem na jugu države, oziro-
ma pri južnjakih, kar je očitno posledica
bližnjega in daljnega zgodovinskega doga-
janja. Takšna miselnost pa se postopno ši-
ri tudi po ostalih deželah, kar je sicer ne-
kaj naravnega.

Pri tem se je treba po našem predvsem
vprašati, kakšni so resnični in globlji vzro-
ki takšne miselnosti. Krivda za takšno sta-
nje prav gotovo ne more biti le na strani
ljudi, temveč tudi in v pretežni meri tudi
na strani države same, oziroma tistih, ki
so odgovorni za delovanje državne uprave
in vseh njenih številnih vej. Kako moremo
namreč zahtevati, da bodo državljani v
(Dalje na 7. strani)

ŽELJA PO OBLASTI IN STRAH PRED ODGOVORNOSTJO

Tako smo se torej znašli v novi vladni
krizi. Pravijo, da bo hitro rešena, ker da
bodo pohiteli tako osrednji odbori strank,
ki naj bi sodelovale v novi, verjetno spet
Cossigovi vladi, kot tudi predsednik Pertini
s svojimi posvetovanji. Tako trdijo, da
je možno, da bo predsednik že v ponedeljek
podelil mandat za sestavo nove vlade. Gle-
de te pa se mnenja in želje zelo križajo.
Medtem ko se nekateri (npr. Craxi) zavze-
majo za petstrankarsko vlado, kateri naj bi
predsedoval kak socialist (predvsem Cra-
xi), pa so drugi za enostrankarsko »mostov-
no« vlado, ki naj bi pripeljala Italijo preko
obdobja deželnih in občinskih volitev v ma-
ju ali juniju, nakar naj bi prepustila svo-
je mesto trdnejši vladi. Tretji pa so za vla-
do na osnovi kakih drugih kombinacij, zla-
sti med KD, socialisti in republikanci, odri-
njeni pa naj bi bili socialni demokrati in li-
beralci. Glede na tako različne namene pa
si je težko misliti, da bo vladna kriza
kratka.

Pri vsem tem ostaja za zdaj komuni-
stična stranka zunaj vseh možnih oziroma
verjetnih kombinacij. Komunisti so sicer
pomagali spodnesti Cossigovo vlado, ven-
dar pa si lahko obetajo od tega samo po-
sredno korist, namreč da dokažejo, da so
politično še vedno pri moči in zato respekta
vreden nasprotnik ter da brez njih ni mož-
na nikaka stabilna vlada. Na daljši rok pa
hočejo dokazati, da so zamen vse kombina-
cije, ki ne predvidevajo sodelovanja komu-
nistov v vladi. Tako bo po njihovem ne-
uspešna tudi nova vlada — neuspešna pri
reševanju osnovnih problemov, kot so po-
bijanje terorizma, inflacija, korupcija, dav-

čne utaje, gradnja stanovanj itd. Ta in dru-
ga vprašanja je možno rešiti po prepričanju
voditeljev komunistične stranke samo s so-
delovanjem komunistov v vladi, torej po
receptih, kot jih bodo predložili oni, saj
drugače si svojega sodelovanja v vladi niti
ne morejo, niti nočejo predstavljati in bi to-
rej zanje ne imelo smisla. Pri podrobnejši
analizi komunističnih načrtov se izkaže, da
jim gre v bistvu za vlado takoiimenovane
»nacionalne vzajemnosti«, ki naj bi zajela
vse stranke razen skrajne desnice in malih
strank na robu skrajne leve. To pa bi bila
v bistvu že vlada brez prave opozicije, brez
demokratske alternative in bi nujno zado-
bila »enoten«, torej totalitarne značaj če-
prav zaenkrat brez totalitarne zakonoda-
je. V resnici namreč ni mogoče »rešiti«
vseh omenjenih in drugih problemov na
»najboljši« način, ampak samo na »en« na-
čin, to je brez opozicije, s soglasnostjo, ki
ne predvideva in ne dopušča alternativ.

Komunisti se verjetno motijo, ko kažejo
tak optimizem. Na tak način je mogoče re-
ševati probleme dejansko samo v diktator-
skih in totalitarnih državah, ne pa v drža-
vah, ki hočejo ostati demokratske. V ta-
kih državah je možno reševati probleme
samo postopno in demokratično, ne pa s
komando od zgoraj. V neupoštevanju tega
dejstva, t.j. pluralističnega značaja italijan-
ske družbe, politike in celotne države, je
šibkost celotne komunistične politike v Ita-
liji. Venomer sanja o nekih totalnih reši-
vah, ne more pa po demokratični poti pri-
ti do totalne oblasti. Do nje lahko pride sa-
mo z revolucijo. Če mislijo komunisti, da
(Dalje na 2. strani)

SSk o krizi v deželi

V Devinu se je v torek, 18. marca, se-
stalo deželno tajništvo Slovenske skupno-
sti, ki je razpravljalo o krizi, ki je zajela
lani deželno večino in deželni odbor in ki
še vedno traja, kljub raznim in številnim
sestankom, ki so v teh mesecih potekali
med strankami ustavnega loka.

Po uvodnih besedah predsednika Bratu-
ža in daljšem poročilu političnega tajnika
Štoke se je razvila obširna razprava, v ka-
tero so posegli Terpin, Gradnik, Dolhar,
Terčon, Tul, Paulin, Ferletičeva in Brešan.
Deželno tajništvo je bilo soglasno v ugotov-

vitvi, da je tako dolga in še vedno breziz-
gledna kriza v deželnem svetu izredno
škodljiva za celotno prebivalstvo naše de-
žele. Na rešitev čakajo mnogi problemi, ta-
ko ekonomski kot socialni in politični. Smo
na primer, ena redkih dežel, ki smo še ved-
no brez zdravstvene reforme. Na kultur-
nem področju so ustanove v težkem gmo-
tnem položaju, od SSG do prosvetnih druš-
tev. Tržaško in goriško pokrajino je zajela
precejšnja ekonomska kriza, videmska po-
krajina in njeno potresno področje pa še
(nadaljevanje na 3. strani)

RADIO TRST A

■ NEDELJA, 23. marca, ob: 8.00 Poročila; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojani; 10.30 Nediški zvon, oddaja o Benečiji; 11.00 »Kralj«, Radijska igrice v štirih delih. (Aleksander Marodič); Radijski oder; 11.20 Nabožna glasba; 12.00 Narodnostni trenutek Slovencev v Italiji; 12.30 Glasba po željah; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 »Kratka poročila; 14.10 »Mesečnik«, variete, (SSG v Trstu); 15.00 Šport in glasba ter neposredni prenosi; 19.00 Poročila.

■ PONEDELJEK, 24. marca, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Jutranji almanah; 9.45 Socialna problematika; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 11.30 Po stopinjah staršev; 12.00 »Mesečnik«, variete, (SSG v Trstu); 13.00 Poročila; 13.20 Zborovska glasba; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroško okence: »Zdaj pa zapojmo!«; 14.30 Roman v nadaljevanjih - Miguel de Cervantes Saavedra: »Veleumni plemič don Kihot iz Manče«; 15.00 Glasbeni ping pong; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Kulturno pismo; 19.00 Poročila.

■ TOREK, 25. marca, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Jutranji almanah; 9.00 Riccardo Bacchelli: »Dnevi resnice«, drama v 3. dejanjih - 1. dejanje. Prevod Vinko Beličič; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 Oddaja za otroški vrtec; 11.30 Vam še ugajajo? 12.00 Kulturno pismo; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Odraslim prepovedano; 15.00 Rezervirano za...; 15.30 Postni govor; 16.00 Kulturna rubrika slovenskih časopisov v Italiji; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Slovenska dramatika po letu 1945; 18.45 V ritmu angleškega valčka; 19.00 Poročila.

■ SREDA, 26. marca, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Jutranji almanah; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.45 Oddaja za prvo stopnjo osnovne šole; 11.30 Umetnice jazza; 12.00 »Pod Matajurjan«, posebnosti in omika Nadiških dolin; 12.30 Melodije od vsepovsod; 13.00 Poročila; 13.20 Zborovska glasba: Naši zbori; 13.40 Instrumentalni solisti; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroško okence; 14.30 Roman v nadaljevanjih - Miguel de Cervantes Saavedra: »Veleumni plemič don Kihot iz Manče«; 15.00 Glasbeno popoldne; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 17.30 Slavnj pevci; 18.00 Kulturni prostor; 19.00 Poročila.

■ ČETRTEK, 27. marca, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Jutranji almanah; 9.00 Riccardo Bacchelli: »Dnevi resnice«, drama v 3. dejanjih; 9.30 Glasbeni vrtljak; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.45 Oddaja za drugo stopnjo osnovne šole; 11.30 Jugoslovanski pevci; 12.00 Mikrofon v razredu; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroško okence; 14.30 Na goriskem valu; 15.00 Mladi pisci; 15.15 Najnovejša izdaja plošč; 16.00 »Dvigljena zavesa«, gledališki trenutek doma in drugod; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Kulturni prostor; 19.00 Poročila.

■ PETEK, 28. marca, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Jutranji almanah; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 11.00 Oddaja za srednjo šolo; 11.20 Domače popevke; 13.00 Poročila; 13.20 Zborovska glasba; 13.40 Glasbena panorama; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroško okence; 14.30 Roman v nadaljevanjih - Miguel de Cervantes Saavedra: »Veleumni plemič don Kihot iz Manče«; 15.00 Po končani univerzi; 15.30 Postni govor; 16.00 Mikrofon v razredu; 16.30 S pesmijo po svetu; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Kulturni prostor; 19.00 Poročila.

■ SOBOTA, 29. marca, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Jutranji almanah; 9.00 Riccardo Bacchelli: »Dnevi resnice«, drama v 3. dejanjih; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 11.30 Sodobni sound; 12.00 »Nas anu zutra - danse in jutri«, oddaja o Reziji; 12.30 Pesem poje o...; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroško okence; 14.30 »Vse lepo, vaš Peter!«; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 18.25 Vera in naš čas; 19.00 Poročila.

Želja po oblasti in strah...

■ nadaljevanje s 1. strani

bodo že zgolj s sodelovanjem v vladi tako pogojevali politični položaj in vse druge stranke, ki bi bile skupno z njimi v vladi, da bi lahko ravnali, kakor bi se jim zdelo oziroma kakor si sami želijo, se vdajajo čisti iluziji in vsa stvar bi prinesla Italiji le še eno bridko izkušnjo več. To bi se pokazalo tudi s hudim poslabšanjem političnega, predvsem pa gospodarskega položaja in z zaostritvijo političnih nasprotij.

V poštev pridejo torej samo vlade, ki bodo izraz političnega pluralizma in demokratične dialektike. Pri tem pa bi lahko zares imeli važno besedo socialisti, če bi vzeli zadevo resno in bi se zavedli svoje odgovornosti. Toda ravno v tem grmu tiči zajec. Socialisti bi radi oblast, boje se pa odgovornosti. To velja sicer tudi za druge stranke s Krščansko demokracijo vred, toda nihče nima takega strahu pred odgovornostjo kot ravno PSI. Njihova globoka, a skrivna želja je, da bi sicer uživali oblast, a v taki kombinaciji z drugimi strankami, da bi bili dejansko ves čas oni tisti dejavnik, od katerega je vse odvisno, toda odgovornost naj bi nosili drugi. Oni bi samo pogojevali vlado in jo vrgli, če bi jim ne bila povsem na voljo ali če bi se izkazala prešibko, a samo zato, da bi lahko naslednjo še bolj pogojevali.

Tragičnost ali bolje rečeno neizhodnost italijanskega političnega položaja je ravno v tem, da niti brez socialistov niti s socialisti ni mogoče ostvariti resnične in učinkovite demokratične alternative nasproti ponujanju komunistične formule »narodne enotnosti«, t.j. vladanju brez prave opozicije. Brez socialistov manjka demokratična večina, z njimi pa prava volja do vladanja

in sprejemanja odgovornosti, ker si hočejo socialisti vedno pustiti dva ali tri izhode kot lisica v svojem rovu. Postali so mojstri politične taktike, nimajo pa izdelanih formul za reševanje problemov. Zanašajo se bolj na demagoška gesla, kakor pa da bi si izdelali jasne načrte za rešitev glavnih problemov. Neprestano nihajo med komunističnimi in demokratičnimi koncepti in tako se nadležno motajo pod nogami tako Krščanski demokraciji kot komunistični partiji. Zaenkrat bodo morda šli s KD, toda skoro gotovo je, da bodo prihodnjo vladno krizo spet povzročili socialisti in to je ravno tisto, kar pripravlja komuniste do tega, da se še vedno vdajajo iluziji, da bodo nekoč lahko ustvarili realno politično alternativo skupaj s socialisti. Taki iluziji so zdaj zapadli, kot se zdi, tudi krščanski demokrati. Izmed vsega, kar je potrebno Italiji, je najbolj potrebno ravno dokončno razčiščenje v socialistični stranki: kaj hoče in kako.

—o—

Papež pojde v Brazilijo

Brazilski škofje in vladne oblasti še vedno čakajo, da v Vatikanu odobrijo spored, ki so ga predložili za bližnji papežev obisk v Braziliji. Predvidevajo, da bodo spremembe le malenkostne. V šestih dneh bo verjetno sveti oče obiskal osem brazilskih mest. Doslej je zagotovo znano samo ime mesta Fortaleza, kjer bo prisostvoval sklope Desetega brazilskega evharističnega kongresa. Verjetno etape njegovega potovanja bodo tudi Recife, Salvador, Brasília, Manaus, Rio de Janeiro in Aparecida do Norte ter San Paolo.

Potrjen sporazum med EGS in Jugoslavijo

Ministrski svet Evropske gospodarske skupnosti je v Bruslju pod predsedstvom italijanskega ministra Ruffinija odobril sporazum med Gospodarsko skupnostjo in Jugoslavijo. Sporazum je za Jugoslavijo izredne važnosti, ker ji odpira možnosti gospodarskega odprtja na tržiščih članic deveterice. Ministrski svet Skupnosti je izdal pooblastilo za uradni podpis sporazuma. Ministri so obravnavali še prehodne ukrepe, ki jih bo treba izvajati do uradne ratifikacije. V tem smislu bo izvršna komisija gospodarske skupnosti sklenila z Jugoslavijo začasni sporazum od 1. julija letos. Medtem bodo morali parlamenti devetih držav članic Evropske gospodarske skupnosti sporazum ratificirati in isto bo morala storiti beograjska skupščina. Sporazum med Jugoslavijo in Evropsko gospodarsko skupnostjo odpira tako nove možnosti za ugoden razvoj jugoslovanskega gospodarstva.

Pa še nekaj besed o trgovinski izmenjavi med Italijo in Jugoslavijo, ki je dosegla lani milijardo in 800 milijonov dolarjev. Jugoslavija je v Italijo izvozila za 685 milijonov dolarjev, uvozila za milijardo in sto

milijonov dolarjev, kar pomeni, da znaša jugoslovanski deficit okoli 400 milijonov dolarjev. Kljub temu so bili operaterji mnenja, da je treba razširiti sodelovanje med obema državama za odpravo jugoslovanskega deficita, saj so v Italiji še velike možnosti za povečanje jugoslovanskega izvoza.

V Jugoslaviji bodo letos s pospešenim tempom nadaljevali z gradnjo avtoceste Bratstva in Enotnosti, ki bo povezovala Jesenice v Sloveniji z Džeuželjo v Makedoniji. Avtocesta bo tako potekala od jugoslovansko-avstrijske do jugoslovansko-grške meje. Skupno bo avtocesta dolga tisoč 126 kilometrov, od katerih je doslej že 200 kilometrov dograjenih. Letos pa bodo dogradili še 335 kilometrov. Računajo, da bodo z gradnjo celotne avtoceste zaključili v tem desetletju. Doslej je največ dograjene avtoceste v Sloveniji, zato pa predvidevajo, da bodo izročili prometu še 112 kilometrov avtoceste pretežno na Hrvaškem in v Srbiji. Avtocesta Bratstva in Enotnosti bo najkrajša pot v Zahodno Evropo in na Bližnji vzhod.

Olimpijske igre v središču ostrih polemik

Moskovske olimpijske igre ostajajo še dalje v središču ostrih polemik. V Ženevi se je končalo dvodnevno posvetovanje desetih držav, ki so se že odločile za bojkot moskovske olimpiade v znak protesta proti sovjetskemu vojaškemu nastopu v Afganistanu. Britanski minister Hurd je časnikiarjem povedal, da so v Ženevi razpravljali o prireditvi alternativne olimpiade, preučili položaj vseh 21-ih olimpijskih disciplin, vendar zaenkrat še niso določili ne kraja in ne datuma.

Iz moskovskih disidentskih krogov se je istočasno izvedelo, da je bil v estonskem

meštu Tartu aretiran 40-letni univerzitetni profesor Silvi Kuk, ki je odposlal več odprtih pisem, v katerih je pozval zahodne države, naj bojkotirajo moskovske igre. Igre po njegovem ne bi smele biti v Moskvi in Tallinu, da bi na ta način ves svet protestiral proti priključitvi baltskih držav leta 1940.

Olimpijskim igram pa je moskovska Pravda posvetila uvodnik, ki ostro polemizira z ameriškim predsednikom Carterjem. Po Carterjevi zamisli — pravi glasilo sovjetske komunistične partije — bi morali šport podrediti politiki in narediti iz olimpijskega gibanja karikaturu. Nadalje mu Pravda očita, da je zavzel to togo stališče le v funkciji predsedniških volitev.

Belgijska vlada pa je medtem preklicala izdajo spominske znamke s posebnim olimpijskim žigom. Na znamki — tako je bilo prvotno zamišljeno — naj bi bila fotografija znanega atleta Iva Van Dammeja, ki je v Montrealu pred štirimi leti osvojil dve srebrni kolajni (800 in 1.500 m) in se kmalu nato smrtno ponesrečil v Franciji. Poleg Van Dammejeve slike naj bi bil znak moskovskih iger. Belgijska pošta je zdaj sklenila, da bo izdala znamko brez olimpijskega znaka.

In še vest iz Stockholma. Izvršni odbor švedskega olimpijskega odbora je potrdil sklep o sodelovanju na moskovskih igrah. Generalni tajnik Bengtson pa je pristavil, da sklepa še niso uradno posredovali v Moskvo.

Pertini sprejel sindikaliste

Predsednik republike Pertini je v ponedeljek sprejel na Kvirinalu odposlanstvo enotne sindikalne federacije CGIL, CISL in UIL, ki so ga vodili glavni tajniki Lama, Carniti in Benvenuto. Sporočilo sindikalnih organizacij pojasnjuje, da so sindikalne organizacije že pred časom izrazile željo, da bi prišlo do srečanja s predsednikom republike, ki je to željo tudi upošteval in določil za ponedeljek skupni sestanek.

TERORIZEM IN KATOLIŠKA CERKEV

Stalni svet italijanske škofovske konference je objavil daljše poročilo, ki obravnava pojav nasilja in terorizma v državi. Nesmiselni pojav terorizma — pravi poročilo — je posledica nasilja, ki je zakoreninjeno v grehu, sovraštvu in egoizmu, iz katerih izhajajo socialne krivice. Stalni svet italijanske škofovske konference poziva, naj se čimprej izvedejo vse tiste reforme, ki že dalj časa čakajo na uresničitev. Poziv je namenjen zlasti kristjanom, ki delujejo v javnem življenju in ki se morajo zavedati, kako je njihova dolžnost, da vestno opravljajo naloge, ki so jim zaupane.

CARTER IN ATLETI

Ameriški predsednik Carter je povabil kakih 50 vidnejših ameriških atletov, naj v petek obiščejo Belo hišo, kjer se bodo pogovorili o vprašanju bojkota olimpijskih iger v Moskvi. Večina povabljenih atletov pripada posebni komisiji ameriškega olimpijskega odbora.

Nov papeški dokument

V Vatikanu so predstavili papeški dokument o Svetem Rešnjem Telesu. Namenjen je vsem katoliškim škofom ob bližnjem praznovanju Velikega četrtka. Papež poziva k večjemu spoštovanju svetega obhajila in opozarja na nekatere nepravilnosti pri liturgiji in pri pristopu evharistije. Med drugim omenja v dokumentu željo nekaterih vernikov, da bi mogli sodelovati pri mešanih daritvah v latinščini, kar ni v nasprotju s cerkvenimi določili, dostavlja Janez Pavel II. Veliko pozornost je tudi vzbudila vest, da bo v Vatikanu sinoda ukrajinskih škofov. Po holandski sinodi je to drugi primer takega sklicanja, ki že stoletja ni bilo v navadi. Ukrajinska katoliška Cerkev je v svojem javnosti vidnem delu zdomska Cerkev, saj sta dva milijona vernikov razkrojena po devetih državah, kjer deluje tudi kakih 20 škofov. Velika želja ukrajinskih vernikov je, da bi prišli do svojega patriarhata. Na njegovem čelu naj bi bil kardinal Slipyi, ki ima 88 let, od katerih jih je preživel v sibirskih ječah 18. Sveti sedež se za tako rešitev doslej ni ogreval, predvsem zaradi bojazni sovjetskih in ruskopravoslavnih nasprotovanj.

SZ - Kitajska

Sovjetska tiskovna agencija Tass je zelo kritično poročala o obisku namestnika kitajskega zunanjega ministra v Washingtonu. Sovjetska tiskovna agencija opozarja, da ima predstavnik kitajske vlade na sporedu tudi sestanek s svetovalcem ameriškega predsednika za državno varnost Brzezinskim, ki je po mnenju agencije Tass glavni navdihovalec afganistanske historije. Tass pravi, kako gostoljubje, ki jo washingtonska vlada nudi kitajskemu odposlancu, dokazuje, da so Združene države naredile korak naprej na zelo nevarni poti. Razvoj dogodkov v Afganistanu, poudarja sovjetska tiskovna agencija, nudi Washingtonu pretvezo, da se še bolj približa državi, ki napada sosedne suverene države. Združene države na ta način — zaključuje sovjetska tiskovna agencija — vodijo politiko, ki daje potuho napadalcu s čimer je seveda mišljena Kitajska.

Slovenska skupnost o krizi v deželi

■ nadaljevanje s 1. strani

vedno čakata na hitre in učinkovite rešitve pri obnovitvenem procesu.

Vsi ti problemi so na dlani in kričeči, poudarja komunike SSK, žal pa še ni videti pravega izhoda iz politične krize.

Večina, ki je do januarja letos podpisala enobarvni demokrščanski odbor, se je razblinila. Stranke, ki so podpirale enobarvni odbor, ne morejo na žalost najti skupnega jezika v iskanju rešitve deželne krize. KD je predlagala novo večino, ki bi jo sestavljalo pet strank, in sicer SSK, KD, PSI, PSDI in PRI.

Slovenska skupnost — poudarja tiskovno poročilo SSK — je mnenja, da bi morale stranke, ki so omogočile izglasovanje obra-

čuna in proračuna, imeti pravico biti sestavni del tako programske večine kakor deželne vlade same.

SSK z zadovoljstvom ugotavlja, da so pri Krščanski demokraciji, socialdemokraciji in republikanski stranki odpadli razni predsodki do neposrednega vstopa SSK v deželno vlado.

Prepričana je, da se bodo tudi ostale stranke, posebej tiste, ki vključujejo tudi Slovence, zavzele za prisotnost slovenskega predstavništva v najvišjem izvršnem deželnem organu.

SSK meni, da bi izključitev slovenskega predstavnika iz te sestave, pomenila diskriminacijo do slovenske narodne skupnosti kot take.

UMRL JE ERICH FROMM

V Muraltu v švicarskem kantonu Ticino je zaradi srčne kapi umrl znani nemški filozof in psihanalitik Erich Fromm. V nedeljo bi bil dopolnil 80 let. Rodil se je v Frankfurtu, dolgo pa je bival in poučeval v Združenih državah, kamor se je zatekel pred nacističnimi protijudovskimi ukrepi. Zadnje desetletje je preživel v Švici. Do konca svojih dni je Fromm pisal in razpravljal o sedanjem položaju zahodnega

človeka. Globoko je občutil krizo zaradi samoodtujenosti in brezperspektivnosti človeka, ki ne najde poti do poživiljenega humanizma ob spoštovanju vesti, etike in preprostega sloga življenja. V svojih številnih knjigah se je tudi boril proti vulgarizaciji Freudovih psihanalitičnih teorij. Zaradi globoke humanistične vsebine sta posebno priljubljeni njegovi deli »Umetnost ljubezni« in »Imeti ali biti«.

Odložen obisk v Trstu

Sestanek med predstavniki dežele Furlanije - Julijske krajine in Slovenije, ki bi bil moral biti te dni na sedežu dežele, so na zahtevo slovenske delegacije preložili na 26. marec. Na srečanju bodo obravnavali vprašanje, kako uskladiti posege za zaščito okolja ob meji. Gre za uresničevanje sklepov, ki sta jih sprejela predsednik slovenskega izvršnega sveta Vratuša in predsednik deželne odbora Comelli med Vratuševim obiskom v Furlaniji-Julijski kra-

Društvo naravoslovcev in tehnikov vabi vse člane in bodoče člane na redni

OBČNI ZBOR

ki bo v sredo, 26. marca, v prostorih Slovenske prosvete, ul. Donizetti 3, v Trstu.

Začetek ob 20. uri.

jini lanskega novembra. Med pripravami na današnje srečanje, je imel v prejšnjih dneh deželni podpredsednik Coloni — ki vodi italijansko delegacijo — vrsto srečanj z raznimi izvedeniškimi delovnimi skupinami. Dogovorili so se, da bodo predlagali slovenski delegaciji skupno poročilo o sedanjem stanju uresničevanja sprejetih sklepov ter predlogov za bodočo zaščito naravnega okolja na obmejnih področjih.

—o—

V Prosvetnem domu na Opčinah je v sredo, 19. marca t.l. odprl slikarsko razstavo

Atilij Kralj

Slikarjeva najnovejša dela je predstavil prof. Milko Renar.

Dramski odsek SPD Tabor je uprizoril Kraljeve pesmi in humoreske.

Razstava je odprta vsak dan od 17. do 19. ure, v nedeljo od 10. do 12. in od 16. do 20. ure do vključno 28. marca 1980.

Vljudno vabljeni!

Pred gostovanjem Drame SNG iz Maribora

Slovensko stalno gledališče iz Trsta bo v tednu od 26. do 30. marca imelo v gosteh Slovensko narodno gledališče iz Maribora, ki bo tokrat nastopalo z Montherlantovim delom Port Royal.

Montherlantova igra o uporih redovnic Port Royaala zoper cerkveno in državno oblast je nastala leta 1954. To je drama, ki je postavljena v čas teoloških sporov francoskega sedemnajstega stoletja, v bistvu pa gre za spopad med dvema konceptoma v skupnosti z istimi idejnimi nazori. Gre za nasilje, ki ga izvaja večina nad manjšino. Ta manjšina se odločno postavlja po robu vsakršnemu nasilju in preganjanju idejnega nekonformizma, vendar pa kljub obsodbam hoče ostati sestavni del skupnosti, ki jo obsoja.

Avgusta leta 1664 je prišel pariški nadškof Perfixe v znameniti pariški samostan Port Royal, ki je bil znan kot ena glavnih trdnjav janzenistične »histerije«. Prišel je z namenom, da enkrat za vselej obračuna z upornimi redovnicami. Te namreč že tri leta odklanjajo podpis dokumenta, ki navaja pet od Cerkev obsojenih herezičnih trditev, vsebovanih v Jansenovi knjigi, in ki bi pomenil jamstvo njihove kapitulacije. Opozicija med to peščico odločnih žensk in celotnim aparatom oblasti je v tem trenutku dosegla kritično točko. Ker nune vztrajajo pri svojem odporu, jim nadškof prepove prejemati zakramente in pošlje dvanajst najbolj zagriženih v razne sa-

mostane pod nadzorstvom jezuitov. Tu ne gre za smrtne obsodbe in tudi ne za mučenje, kvečjemu za policijske surovosti. Avtor je tu bliže zaslužnjenju duha sodobnega časa kot pa nekdanji inkviziciji in grmadam.

Delo ni zgodovinska drama v ožjem pomenu besede. Zgodovinski dogodki so le okvir, pretveza za prikaz nasilja nad človekovo pravico do svobodne opredelitve, pri čemer gre avtorju predvsem za človeške in psihološke resnice.

Dramo je prevedel Aleš Berger, režija je bila zaupana Voji Soldatoviću. Kostume sta izdelali Mija Jarc in Cvetka Mirnik, scena pa je delo Nika Matula. Za glasbo je poskrbel Maksimiljan Feguš.

—o—

Predstavitev knjige »Esodo«

Na pobudo tržaške pokrajinske uprave in deželne inštituta za zgodovino osvobodilnega gibanja so te dni predstavili v veliki dvorani tržaškega Krožka za kulturo in umetnost knjigo »Storia di un esodo: Istria 1945 - 1956«. Gre za raziskovalno delo, ki so ga natisnili pod okriljem Inštituta za zgodovino osvobodilnega gibanja s finančnim prispevkom tržaške pokrajine.

Seminar FUEV v Trstu

Od 31. marca do 4. aprila bo v Dragi pri Trstu redni seminar mladinske komisije Federalistične unije evropskih narodnostnih skupnosti. Mednarodno manjšinsko srečanje gostuje letos med Slovenci v Italiji mladinska organizacija Slovenske skupnosti. Seminar, o katerem bomo podrobneje še poročali, bo v glavnem posvečen temi »Odnosi med večino in manjšino ter informiranje večine o problemih manjšine«, ob tem pa seveda neposrednemu spoznavanju življenja in problemov Slovencev v Furlaniji - Julijski krajini.

Občni zbor SLORI-ja

Predsednik upravnega odbora Slovenskega raziskovalnega inštituta sklicuje na podlagi 6. člena pravil 6. redni občni zbor, ki bo 27. marca 1980 ob 19.30 v prvem in ob 20. uri v drugem sklicu v Gregorčičevi dvorani v Trstu, ul. Sv. Frančiška 20, z naslednjim dnevnim redom:

1. Poročilo upravnega odbora
2. Obračun in predračun
3. Poročilo nadzornega odbora in razrešnica
4. Volitve upravnega in nadzornega odbora
5. Sprejem novih članov
6. Razno

PREDSTAVITEV NOVE KNJIGE

V torek zvečer je bila v prostorih Slovenske prosvetne matice v Machiavellijevi ulici 22 v Trstu predstavitev nove knjige Mirka Javornika »Pero in čas II«. V nji je zbral avtor, ki živi, kot znano, že dvajset let v Združenih državah, a se zadnje mesece mudi v Trstu prav zaradi izdaje te knjige, izbor svojega leposlovnega in esejističnega pisanja, reportaž in dram, spominov in kritik iz polstoletnega obdobja svojega pisateljskega delovanja.

K predstavitvi knjige se je zbralo veliko število ljudi, med njimi nenavadno število mladih. Knjigo in avtorja je predstavil Vinko Beličič. Omenil je skromne in težke razmere, v katerih je preživel Javornik svojo mladost, vpliv, ki ga je imela nanj domača pokrajina okrog Cerkniskega jezera in kateri je posvetil nekaj lepih poglavij svoje knjige, njegove študije, njegova potovanja v mlajših, predvojnih letih — med drugim v Katalonijo, ki jo je izredno lepo opisal slovenskim bralcem — in njegovo delovanje na Radiu Trst A v povojnem času. Orisal je tudi njegovo pisatelj-

ske pot in poudaril izredno lep jezik, ki ga piše Javornik.

Potem je spregovoril tudi Javornik sam in rekel, da ga je pri pisanju vedno vodila ljubezen do slovenstva in svobode. Povedal je tudi, kak vpliv je imela na njegovo delo njegova trda mladost.

Sledila je živahna in zanimiva debata na vprašanja navzočih. Potem je Javornik podpisoval izhode svoje knjige.

Kot uvod v večer je inž. Boris Sancin spregovoril v spomin nedavno umrlemu predsedniku in mecenu Slovenske prosvetne matice g. Mihaelu Flajbanu, ki so ga nato zbrani počastili z enominutnim molkom. Večer je vodil g. Marko Udovič.

—o—

DRUŠTVO SLOVENSKIH IZOBRAZENECV v Trstu

vabi v ponedeljek, 24. marca, na

FILMSKI VEČER Marjana Jevnikarja: »S KAMERO PO EGIPTU«

Predvajanje bo v Peterlinovi dvorani v ulici Donizetti 3. Začetek ob 20.15.

BISAGLIA V FURLANIJ

Minister za industrijo Bisaglia je pred dnevi bil na obisku v Furlaniji. V spremstvu deželnega odbornika za industrijo Rinaldija si je ogledal nekatera industrijska podjetja na potresnem področju ter imel daljše razgovore s predstavniki Zveze industrijcev, zastopniki sindikalnih organizacij, s predstavniki obrtnikov in seveda s predstavniki političnih strank.

ZADRUŽNIŠTVO

Deželni odbor je na predlog odbornika Mizzaua podelil deželnemu središču za zgodovinsko ekonomsko raziskave v Čedadu nalogo, da prouči začetke zadružništva v Furlaniji. Zadružništvo je zavzelo izredno pomembnost v Furlaniji v zadnjem desetletju preteklega stoletja ter je s svojo razvejano prisotnostjo temeljno pripomoglo h gospodarskemu razvoju Furlanije. V začetnem obdobju je zadružništvo predstavljalo tudi zanimivo torišče soočenja med katoliškim in socialističnim zadružnim gibanjem.

Potrijena potreba po tesnejšem sodelovanju

V torek, 11. marca, je bila na obisku v Novi Gorici delegacija goriške pokrajinske uprave. Srečanje sodi v okvir stikov med krajevnimi upravami v obmejnem pasu, stikov, ki so zelo pogosti tako na občinski ravni kot na ravni pokrajine; to srečanje je bilo še posebno važno, ker so se ga udeležili tudi člani komisije, ki jo je imenovala goriška pokrajina za izvajanje vprašanj v zvezi z osimskim sporazumom. Goriško delegacijo je vodil predsednik pokrajine prof. Silvano Pagura, sestavljali pa so jo odbornika Tomat in Cisilin, glavni tajnik pokrajine, predsednik omenjene komisije Silvino Poletto in njeni člani Cej, Degrassi in Bressan. Novogoriško delegacijo pa je vodil predsednik Skupščine občine Nova Gorica Stojan Vodopivec in člani Lucijan Vuga, Lojze Lah, Rajko Korenč, Tomaž Vuga in predstavnik Izvršnega sveta Slovenije Premk.

Prejeli smo

»SLOVENŠČINA MED SLOVENCİ«

Prizadevanja za priznanje naših narodnostnih in jezikovnih pravic trajajo že tri desetletja. V tem času je bila pozornost naše skupnosti v glavnem usmerjena navzven, premalo skrbi pa smo posvečali stanju jezika, njegovemu razvoju in siromašenju, takim ali drugačnim vplivom tujk in tujega izražanja.

Je pogovorni jezik Slovencev v Italiji še slovenščina, ali pa gre za posebno podvrst slovenskega jezika?

Stanje je res zaskrbljujoče, ni pa še prepozno za temeljit in pošten razmislek in nujne ukrepe, da bo naš pogovorni jezik postal bolj čist, bolj pristen, bolj slovenski.

Prva priložnost za odkrit pogovor o SLOVENŠČINI MED SLOVENCİ V ITALIJI bo okrogla miza, v sredo, 26. marca, ob 20. uri v Slovenskem dijaškem domu »Simon Gregorčič« v Gorici (Svetogorska ulica 84), katero prireja »Mladinski center - Gorica v sodelovanju Komisije za uveljavljanje slovenskega jezika pri Slovenski kulturno gospodarski zvezi.

Na okrogli mizi bodo sodelovali:

Ziva Gruden, Karel Černic, Vlado Klemše, Miroslav Košuta, Marko Kravos, Sergij Lipovec in Albin Sirk.

Vabljeni!

Odbor

—o—

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V TRSTU v sodelovanju

Slovensko Prosvetno Zvezo in Zvezo Slovenske Katoliške Prosvete

Gostovanje Slovenskega Narodnega Gledališča iz Maribora

HENRY DE MONTHERLANT

PORT - ROYAL

V petek, 28. marca ob 20.30 v Katoliškem domu v GORICI (Goriški abonma)

Na gledališko predstavo bo udeležence s Krajsa pripeljal avtobus, ki bo vozil po običajnem voznom redu. Prireditelj priporoča točnost, ker se bo predstava začela točno ob napovedani uri.

Potem ko sta predsednika uvodoma poudarila pomen podobnih srečanj in omenila razne skupne pobude ter stalne stike med občinami z italijanske in jugoslovanske strani, v prvi vrsti med občino Gorico in Novo Gorico pa tudi s slovenskimi in nekaterimi občinami goriške pokrajine, sta delegaciji obravnavali vprašanja, ki so zelo aktualna in ki zahtevajo skupno delo in medsebojno načrtovanje; to so vprašanja v zvezi z gradnjo jez na Soči, obmejne postaje in prometnih povezav. O prvem vprašanju je podrobno poročal Rajko Korenč, vodja del na hidrocentrali v Solkanu in član mešane italijansko-jugoslovanske komisije za vodno gospodarstvo; podal je poročilo o stanju del na tem objektu in o ostalih vprašanjih glede izkoriščanja vodne sile na Soči. Solkanski jez se gradi po predvidenem planu in bo po vsej verjetnosti začel deloma obratovati že ob koncu leta 1982, naslednja leta pa bo lahko dokončno izdelan. Ob tem je poudaril potrebo, da bi dobili z italijanske strani vse potrebne informacije glede morebitne gradnje jez pri pevmskem mostu; komisija za vodno gospodarstvo se ni sestala od lanskega marca, ko je bilo zasedanje v Portorožu, na katerem bi morala italijanska stran že poročati o tem vprašanju. Od tistega zasedanja pa ni bilo z italijanske strani nobenih uradnih sporočil. Delegaciji sta v Novi Gorici ugotovili potrebo po medsebojnem informiranju in po tesnejših stikih med strokovnjaki z obeh strani meje. V zadnjem letu je prišlo na Goriškem do različnih ugotovitev, ki so jih strokovnjaki in politične sile posredovali širši javnosti. Zato je treba poskrbeti, da bo prišlo do usklajevanja stališč in da bodo odgovorni politični krogi izdelali tak načrt, ki bo odgovaljal lokalnim potrebam; v ta namen morajo vse krajevne uprave dobiti skupen jezik v dogovoru z deželo in ustreznimi ministrstvi v Rimu. Ob tem so ugo-

tovili, da ima pokrajina prvenstveno vlogo in da lahko posreduje vladnim organom vsa stališča in zahteve goriškega prebivalstva.

Delegaciji sta zatem podali poročilo o poteku del na obmejnem postajališču v Štandrežu - Vrtojbi. Prisotni so ugotovili, da so dela že tako napredovala, da je mogoče računati na odprtje mejnega prehoda v letošnjem letu. Prav gotovo bo ta mejni prehod eden izmed najvažnejših in najmodernejših objektov, ki se gradijo v goriškem obmejnem prostoru in ki izhajajo iz italijansko-jugoslovanskega sporazuma v Osimu; pomenil bo okrepitev prometa v obmejnem pasu, tovrstnega in turističnega, ki se bo izredno povečal, ko bodo zagotovljene vse cestne zveze. To pa je bil tretji argument na srečanju v Novi Gorici. O načrtih za cestne strukture in o prizadevanjih za čim tesnejšo povezavo z italijanskim cestnim omrežjem sta poročala Stojan Vodopivec in predstavnik Izvršnega sveta SR Slovenije Premk. Srednje-ročni načrt cestne skupnosti Slovenije predvideva izgradnjo prvega odseka od Vrtojbe do Seia, približno 14 km, naknadno pa bodo zgradili še odsek od Razdrtega do Podnanosa; predsednik pokrajine Pagura je omenil, v tej zvezi, prizadevanja italijanskih parlamentarcev v evropskem parlamentu, da bi sprejeli sklepe, ki bodo lahko ugodno vplivali na razvoj goriškega obmejnega prostora. Delegaciji sta obenem podčrtali potrebo po tesnejšem sodelovanju tudi na industrijskem področju in v blagovni izmenjavi. Po zaključku sestanka so si člani delegacij ogledali gradbišče v Vrtojbi in na solkanskem jezu. Srečanje je bilo pozitivno, ker sta obe strani ugotovili, da so nakazana vprašanja skupna in važna za nadaljnji razvoj goriškega in novogoriškega gospodarstva, zato jih je treba reševati skupno in potem ko so bile nakazane izhodiščne točke; le na ta način bo prišlo do čim bolj primerne in koristnega usklajevanja v prepričanju, da krajevne uprave, ki ta vprašanja podrobneje poznajo, delujejo v dobrobit tukajšnjega prebivalstva, za to pa je potrebno stalno preverjanje. V ta namen je predsednik Pagura povabil novogoriške upravitelje na podoben sestanek v Gorici.

Uprizoritev »Srenje« v Števerjanu

V nedeljo, 16. marca, je bila v Sedejevem domu v Števerjanu uprizoritev ljudske igre »Srenja«, ki jo je spisal Janez Jalen. Igra je zares ljudska, v slogu ljudskega odra, kot se je izražal v določenem obdobju slovenske književnosti. Po vsebini je sicer preprosta, lahko razumljiva, dostopna širšemu krogu občinstva, a zaradi tega prav nič manj priljubljena ali preveč preprosta; je izraz določenega mišljenja, okolja in določenega »ozračja«, ki ga nastopajoči morajo na odru ustvariti. In moramo reči, da so mladi števerjanski igralci povsem odlično prav to prikazali. Svoje vloge so vsi podali tako sproščeno in dovršeno, da smo bili lahko vsi, občinstvo in tudi režiser, popolnoma zadovoljni. Dramska dejavnost je bila v Števerjanu že od prvih povojnih let zelo živahna in prav »Srenja« je bila prva igra, ki so jo števerjanci leta 1956 igrali na domačem odru. Potem so naštudirali še celo vrsto daljših in zahtevnejših del, v zadnjih letih pa so nekoliko opustili to dejavnost. Zato je letošnja predstava tudi v tem smislu pomembna, saj so se člani števerjanskega društva odločili, da obnovo dramsko življenje v vasi. Tega se lahko

vsil veselimo, saj smo prepričani, da bo dramska skupina društva »F. B. Sedej« nadaljevala z uprizorjanjem dramskih del. In če nedeljska predstava pomeni začetek novega obdobja, potem začetek ni mogel biti boljši.

Kot smo že omenili, so vsi nastopajoči svoje vloge podali sproščeno, neprisiljeno, prikupno. Glavno vlogo je odigral Marjan Terpin, ki ga vsi poznamo kot izkušenega in veščega igralca, pa tudi ostali so bili kos svoji nalogi. Lepe like so ustvarile Martina (Anka Černic), Dana (Alenka Černic) in Franica (Damjana Komjanc); dovršeno so podali vloge tudi inženir Ržen (Simon Komjanc), tovarnar Gros (Aleš Pintar), njegov sin Franci (Marko Černic) in kmet Ovsenek (Stanko Škorjanc). Podajanje je bilo naravno, tako da se je celotna igra odvijala na odru kar najbolj tekoče in priljubljeno. Zasluga za to gre igralcem, prav tako pa tudi režiserju Franku Žerjalu, ki je verjetno prvič na Goriškem »nastopil« kot režiser. Za suflerko je bila Anica Gravnar. Občinstvo, ki je do zadnjega kotička napolnilo dvorano, je z dolgim aplavzom nagradilo nastopajoče.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

TRINKOV KOLEDAR ZA 1980

Tudi za leto 1980 je izšel Trinkov koledar, ki ga je uredil Joško Kragelj, kot odgovorni urednik pa je podpisan dr. Stojan Brajša, že kar legendarni goriški kulturni delavec, doma iz Istre, ena najbolj popularnih osebnosti našega javnega življenja.

Na eni izmed prvih strani najdemo poleg že znanega govora papeža Janeza Pavla II. slovenskim romarjem pesem Ljubke Šorli »Živi klice«, napisano za odkritje spomenika Ivanu Trinku-Zamejskemu v Novi Gorici. Urednik pa je prispeval članek o odkritju tistega spomenika, za katerega ima največ zaslug Klub starih goriških študentov. Članek krasi več fotografij s slovesnosti odkritja. Priložnostno pesmico je zložil in je objavil v koledarju tudi Stefan Tonkli. Zanimanje bralcev pa pritegne tudi pesem, ki jo je zložil Ivan Trinko svojemu stricu Ivanu za god.

Pridni literarni zgodovinar in slavist prof. Rado Lenček, ki deluje zdaj v Združenih državah, je odkril in objavlja dvanajst pisem, ki jih je pisal Ivan Trinko poljskemu jezikoslovcu Baudouinu de Courtenayu. Lenčkov uvod v pisma pa je le nekoliko preveč sentimentalno napisan za moderni okus. »Objavljamo jih z željo, da bi kdo poskrbel za objavo Baudouinovih pisem Trinku, ki so se ohranila v Trinkovi zapuščini, a hkrati z željo, da se ob petdesetletnici smrti Jana Baudouina de Courtenaya skromno oddolžimo spominu na velikega moža in njegovo delovanje na Slovenskem«, piše med drugim prof. Lenček in omenja, da se je v Baudouinovi zapuščini ohranilo dvanajst Trinkovih dopisov iz obdobja 1890-

1907. Iz pisem je razvidno, da je bil tudi Trinko tedaj pod močnim vplivom vseslovenske ideologije. V nekaterih pismih pa načenja tudi razne jezikoslovne probleme, npr. o izvoru besede oz. krajevnega imena Buja.

V koledarju najdemo poleg tega droben zapisek »Spomini na mojega strica Ivana Trinka«, ki ga je napisal njegov pranečak Anton Trinko, prof. Marjan Breclj pa objavlja spis »Trinkovi poskusi v dramatik«. Gre pa le za drobno mladinsko igro oziroma prizor. Koledar prinaša tudi govor, ki ga je imel lani župnik dr. Emil Cenčič na shodu na Kamenici. Prof. Martin Jevnikar je prispeval članke o profesorju Ivanu Klodiču-Clodigu, ki je dolga desetletja deloval v Rimu. Rodil se je leta 1828 v Klodiču v občini Grmak. Bil je med drugim strokovnjak za vremenoslovje. Slovencem je malo znan in ga niti ni v Slovenskem biografskem leksikonu, poznal pa ga je Ivan Trinko in posvetil njegovi hčerki za poroko knjižico na 32 straneh. Milko Matičetov pa objavlja folklorni spis »Sto let stari folklorni zapisi iz Nadiških dolin«.

Sledi kronika o pomembnejših dogodkih v Slovenski Benečiji v lanskem letu in na koncu Urednikov pozdrav oziroma kratek nagovor na slovenske Benečane v narečju. Koledar obsega tudi trinajst fotografij dokumentarnega značaja. Zaslužil bi, da bi si ga preskrbel in ga uvrstil v svojo knjižnico vsak Slovenec, ki ima kaj narodne zavesti in se zanima za usodo najzahodnejše veje slovenskega naroda. To pa je tudi tista veja, ki je ohranila najbolj izvirne prvine slovenske folklorne in jezika.

»PRIMORSKA POJE«

Pevska revija Primorska poje, ki je postala že tradicija tu v zamejstvu in onstran meje, se je pričela v soboto, 15. marca, v Kulturnem domu v Vipavi, kjer bi moralo nastopiti dvanajst zborov, nastopilo pa jih je devet. Revija se je nadaljevala v nedeljo, 16. t.m. v Tolminu, kjer je od enajst najavljenih zborov nastopilo devet. Od zamejskih pevske skupin sta v Tolminu nastopili dve, in sicer Dekliški zbor - Devin in Mešani zbor France Prešeren iz Boljunc. Koncert je letos potekal v tolminskem šolskem centru Vojvodina, kamor je znana primorska revija privabila veliko število poslušalcev.

Primorska poje poteka neprekinjeno že enajst let. Že od začetka organizirata revijo Slovenska prosvetna zveza in Združenje pevske zborov Primorske.

Na letošnji reviji podarijo po nastopu vsakemu dirigentu notni mapi, ki vsebuje več priredb slovenskih ljudskih pesmi in knjigo Iva Jelerčiča Pevsko izročilo Primorske, ki jo je izdalo in založilo ZTT. Knjiga vsebuje zgodovinski pregled zborovskega ustvarjanja na Primorskem neko od 17. stoletja do obdobja med dvema vojnama. To delo bo prav gotovo pripomoglo k spoznavanju naših borvske ustvarjalnosti v teku stoletij, saj predstavlja knjiga podlago, na kateri bo mogoče delo nadaljevati, kot pravi Vilko Ukmar v spremni besedi k Jelerčičevi knjigi.

Naslednji koncert revije Primorska poje bo v Ilirski Bistrici v petek, 21. marca, v nedeljo, 22. marca, pa se bo revija nadaljevala v Kopru. Koncerti se bodo vrstili v raznih krajih to in onstran meje do nedelje, 20. aprila, ko bo na Ljesah v Beneški Sloveniji zadnji letošnji koncert.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V TRSTU

Kulturni dom

Gostovanje Slovenskega Narodnega Gledališča iz Maribora

HENRY DE MONTHERLANT
PORT - ROYAL

Prevod	Aleš Berger
Scena	Niko Matul
Kostumi	Mija Jarc in Cvetka Mirnik
Glasba	Maksimiljan Feguš
Lektorica	Nada Šumi
Dramaturški svetovalec	Janez Negro
Dramaturg in asistent režije	Igor Likar
Režija	VOJA SOLDATOVIČ

V sredo, 26. marca ob 16. uri ABONMA RED I
V sredo, 26. marca ob 20.30 ABONMA RED D - mladinski v sredo in RED E - mladinski v četrtek

V četrtek, 27. marca ob 16. uri ABONMA RED H
V četrtek, 27. marca ob 20.30 ABONMA RED A - premijski

V soboto, 29. marca ob 20.30 ABONMA RED B - prva sobota po premieri in RED F - druga sobota po premieri

v nedeljo, 30. marca ob 16. uri ABONMA RED C - prva nedelja po premieri in RED G - druga nedelja po premieri

—0—

JOHN M. SYNGE

VRAŽJI FANT ZAHODNE STRANI

V soboto, 22. marca ob 20. uri ABONMA RED F - druga sobota po premieri

OBZORNIK »SLOVENE STUDIES«

Izšel je prvi zvezek obzornika »Slovene Studies«, ki ga izdaja »The Society for Slovene Studies«, t.j. Društvo za slovenske študije v Združenih državah, s sedežem na Institutu za Vzhodno-srednjo Evropo na Columbijski univerzi v New Yorku. Obzornik nosi letnico 1979. V uvodu je rečeno, da ne gre za nikako novo publikacijo (kot bi človek lahko sklepal po letniku), ampak da je to samo nadaljevanje dveh prejšnjih obzornikov, ki sta se imenovala »Newsletter« in »Papers in Slovene Studies«. Uvod tudi naglašja, da je iskrena želja založbe in urednikov, da bi publikacija ohranila svojo znanstveno raven in objektivnost, kot je v tradiciji Društva za slovenske študije. Hkrati upajo, da bo novi format publikacije bolj odgovarjal namenom, ki si jih je zastavilo društvo, namreč pospeševati študij slovenskega jezika, literature in kulture.

Na prvem mestu sledi nato Lenčkova študija ali bolje rečeno predavanje »O poeziji malega naroda«. Prof. Rado Lenček, predavatelj Kolumbijske univerze, je imel očitno kar najboljši namen s tem svojim predavanjem oziroma tekstom, vendar pa vznevolji kritičnega bralca že s samim začetkom, kajti na celih treh straneh skuša dokazati tujemu bralcu ali poslušavcu (morda tudi Slovencem samim), kak čudež je, da se je slovenski narod s svojim jezikom sploh ohranil in kako majhen narod smo s svojimi niti dvema milijonoma ljudi, kakor da bi v Evropi ne bilo kopice drugih malih narodov, od Albancev in Švicarjev do Flamcev, Ircev, Dancev, Norvežanov in

Fincev, če niti ne računamo Litvancev, Letoncev, Estoncev, Makedoncev, Armencev, Georgijcev, Hrvatov, Slovakov in še drugih, veliko manjših, kot so Waležani, Bretonci, Baski, Frizi, Lužiški Srbi, Laponci, Črnogorci in tako dalje. Lenček skuša nato prikazati podobo moderne in zlasti današnje slovenske poezije s posebnim ozirom na takoimenovano avantgardno poezijo. Prof. Lenček je izredno priden in spreten organizator in propagandist slovenističnih študijev v Združenih državah ter si je pridobil v tem pogledu že velike zasluge, toda kot slovenistični publicist, da ne rečemo znanstvenik je hudo neizviren in brez intuicije. Dosledno hodi samo po izhojenih poteh in skrbno pazi, da ne stopi na še neobdelan teren.

Veliko bolj izvirna in zanimiva je študija prof. Josepha Paternosta »Sociolingvistični aspekti govorjene slovenščine v Ameriki«. Tudi ta študija je napisana seveda v angleščini, kot sploh celotni obzornik, ker je pač namenjena predvsem angleško govorečim bralcem. Prof. Paternost je raziskal govor ameriških Slovencev in odkril zanimive razlike glede na govorjeno slovenščino v domovini; tako npr. lahko celo izgubi sklone. Študija je celo zanimivejša, kot si avtor verjetno sam predstavlja, ker po njej lahko ponazorimo razvoj jezikov v nekdanjih časih in v dolgih časovnih dobah ter njihovo medsebojno mešanje. K temu problemu bi se bilo treba še povrniti.

Obzornik prinaša poleg tega še marsikaj drugega, o čemer pa bomo spregovorili kdaj drugič.

LEGALNA URA V EVROPI

Na Veliko Noč, se pravi v nedeljo, 6. aprila, bo treba kazalec na uri pomakniti za 60 minut naprej, ker se bo pričela takomenovana legalna ura. V Italiji se bo legalna ura letos pričela 50 dni prej kot lani. Zanimivo pa je, da se je sedem od devetih držav članic Evropske gospodarske skupnosti sporazumelo za uvedbo legalne ure. Poleg Italije so se za takšen ukrep odločile Francija, Zahodna Nemčija, Belgija, Nizozemska, Danska in Luksemburg. Legalna ura bo trajala do vključno 27. septembra. Tem državam se bodo priključile tudi nekatere druge države, ki niso članice

Evropske gospodarske skupnosti. Gre za Španijo, Portugalsko, Avstrijo, Vzhodno Nemčijo, Švedsko in Madžarsko. Legalno uro pa sta 16. marca že uvedli Velika Britanija in Irska.

—o—

BERLINSKI ZID

Skupina delavcev, ki so jih stražili vzhodnonemški policijski agenti, je v zadnjih dneh okrepila in delno tudi na novo sezidala zid, ki loči zahodni od vzhodnega Berlina. Šlo je za dela na področju, ki je na zahodni strani pod nadzorstvom francoske vojske. Delavci so sezidali nov zid za porušeni hišami, ki so doslej ločile obe coni.

ODLIKOVANJE ZA LONGA

Jugoslovanski veleposlanik v Rimu Marko Kosin je v torek izročil predsedniku italijanske komunistične partije Luigiju Longu red narodnega heroja Jugoslavije, s katerim ga je odlikoval jugoslovanski predsednik Tito ob njegovi 80-letnici. Jugoslovanski veleposlanik je ob tej priložnosti dejal, da so narodi Jugoslavije s simpatijo spremljali boj italijanskih komunistov in drugih demokratičnih sil proti fašizmu. Šlo je za skupni boj, saj so bili skupni tudi ideali svobode, miru in demokracije, je še dejal jugoslovanski veleposlanik Kosin.

PRIMARNE VOLITVE V ZDRUŽENIH DRŽAVAH

Predsednik Carter je prodorno zmagal na primarnih volitvah za demokratično stranko v ameriški zvezni državi Illinois. Porazil je svojega najresnejšega tekmeca Edwarda Kennedyja. S tem si je Carter zagotovil glasove dveh tretjin delegatov, ki se bodo zbrali na kongresu demokratske stranke in izbrali kandidata za predsedniške volitve, ki bodo 4. novembra letos.

Na primarnih volitvah republikanske stranke je zmagal bivši guverner Kalifornije in bivši filmski igravec Ronald Reagan, ki je porazil svojega tekmeca poslanca Johna Andersona.

KITAJSKA — VIETNAM

Kitajski zunanji minister je protestiral pri vietnamski vladi, ki je po njegovem odgovorna za povečanje napetosti vzdolž kitajsko - vietnamske meje. V svoji noti kitajski zunanji minister opozarja, da je v prvih dveh letošnjih mesecih prišlo že do 360 izzivanj, med tretjim in 7. marcem pa so vietnamski vojaki ubili štiri kitajske državljane, enega pa so ugrabili. Nota kitajskega zunanjega ministra zahteva, naj se izzivanja prenehajo in naj Vietnamci vrnejo ugrabljenega kitajskega državljana. V nasprotnem primeru — zaključuje nota — bo vietnamska vlada odgovorna za morebitne posledice.

POŽAR V LONDONU

Med hudim požarom, ki je v torek zjutraj izbruhnil v zavetišču za osamele ženske v Londonu, je deset oseb izgubilo življenje. Zavetišče je pripadalo misijonar-kam duhovnega reda, ki ga je ustanovila Nobelova nagrajenka mati Terezija iz Kalkute. Med žrtvami je več redovnic, enajst stanovalk pa se je rešilo. Devet žrtev so našli v odročni sobici v tretjem nadstropju, kamor so se bile verjetno umaknile pred požarom. Trupla so bila delno zoglenela, vendar domnevajo, da so nesrečnice izgubile življenje že prej zaradi zadušitve. Deseta žrtev pa je podlegla hudim opeklinam v bolnišnici. Vzroki požara trenutno še niso znani.

PROTEST ZARADI SAHAROVA

162 švedskih fizikov je naslovalo na sovjetskega predsednika Brežnjeva brzojavko, s katero protestirajo proti konfinaciji Nobelovega nagrajenca Andreja Saharova. V brzojavski švedski fiziki pravijo, da konfinacija znanega sovjetskega znanstvenika predstavlja resno oviro za mednarodno znanstveno sodelovanje.

MEDNARODNI DENARNI SKLAD

V ameriški senatni komisiji za zunanje zadeve je predstavnik zakladnega ministrstva obrazložil razloge, zaradi katerih se Carterjeva vlada zavzema za zvišanje ameriškega deleža v mednarodnem monetarnem skladu od dosedanjih 10 milijard in 900 milijonov dolarjev na 16 milijard in 300 milijonov dolarjev. To bo po mnenju Carterjeve vlade omogočilo, da se bodo zmanjšali dolgovi držav tretjega sveta, ki uvažajo petrolej, in bo hkrati prispevalo k okrepitvi ameriške trgovine s tujino.

Mednarodna konferenca o petroleju

V Pekingu se je pod pokroviteljstvom sekcije za tehnično sodelovanje pri Združenih narodih pričela mednarodna konferenca o geologiji petroleja. Konferenca bo trajala do 25. marca in na njej bo nastopilo kakih 60 izvedencev iz 30 držav. Obravnavali bodo tehniko iskanja petroleja in oblike, kako naj se njegova proizvodnja poveča. Otvoritveni govor je včeraj imel namestnik kitajskega ministra za petrolejsko industrijo, ki je med drugim dejal, da so lani na Kitajskem načrpali 106 milijonov ton petroleja, kar pomeni, da se je proizvodnja povečala za 11 odstotkov v primerjavi z letom 1978. Minister za petrolejsko industrijo pa je v svojem govoru opozoril, da obsega površina, ki na Kitajskem priha-ja v poštev za iskanje petrolejskih ležišč, nad 5 milijonov kvadratnih kilometrov. Kitajske oblasti si prizadevajo za povečanje petrolejske proizvodnje in v ta namen v enomer iščejo nova ležišča. Pri tem je kitaj-

ski minister opozoril, da so bile že sklenjene pogodbe s specializiranimi podjetji iz Združenih držav, Italije, Velike Britanije in Japonske.

Zasedanje OPEC

Kuvajtska tiskovna agencija poroča, da se bodo 5. maja zbrali na izrednem zasedanju predstavniki držav članic Organizacije proizvajalcev petroleja. Predmet razprave bodo nova cena petroleja, pomoč državam v razvoju ter odnosi med proizvajalci in potrošniki petroleja. Izredno zasedanje bo v Saudski Arabiji.

—o—

GLADOVNA STAVKA V ČILU

Kakih tisoč zapornikov v osrednji ječi v čilski prestolnici Santiago je pričelo z gladovno stavko. Zaporniki zahtevajo, naj se jim zajamčijo pravna sredstva, ki naj omogočijo, da se jetniki izpustijo na začasno svobodo in da se jim v nekaterih primerih tudi odpišejo kazni. Pritožujejo se nad stanjem v zaporu, vendar pojasnjujejo, da njihova gladovna stavka ni politične narave in da ni uperjena proti režimu generala Pinocheta. 6. februarja je v tej ječi nastal upor. En zapornik je bil ubit, štirje pa so bili ranjeni v spopadih s stražniki.

BICE VALORI

V starosti 53 let je v Rimu umrla znana gledališka igralka Bice Valori. Bolehala je za rakom in so jo konec januarja sprejeli v bolnišnico, kjer pa je bila vsa zdravniška nega zaman.

Kje so resnični in globlji vzroki?

(nadaljevanje s 1. strani)

davčnem pogledu vestno izpolnjevali svojo dolžnost, ko so lahko dan za dnem pričali, da cela vrsta temeljni služb, za katere je odgovorna državna uprava, deluje silno neredno ali sploh ne deluje? Pomislimo tu na pošto, na železniški in ostali promet, da zdravstva sploh ne omenjamo.

Na davčnem področju je treba skušati vsekakor narediti red in uveljavljati staro

načelo, po katerem mora več plačati, kdor več ima, vendar bi morali tisti, ki nosijo največjo odgovornost za javno blaginjo dati prvi dober zgled in zlasti vestno izpolnjevati naloge, ki so si jih sami in prostovoljno prevzeli. Če te zavesti in tega čuta ne bo, bo zaman tudi objavljanje dolgih seznamov resničnih ali samo domnevnih davkoplačevalcev, saj se utegne takšno ravnanje izkazati le za ceneno demagogijo in postati konec koncev tudi dvorezen meč.

KNUT HAMSUN

POTEPUHI

OOOO Poslovenil Oton Župančič OOOOOOOOOO 89 OOOO

Na ladji so z njima dobro ravnali in ju izredno spoštovali, čeprav sta imela prostore samo na palubi. To je bila pač samo muha velikega trgovca.

Doma na pristajališču se je uganka rešila: zagledala sta Joakina in Teodorja, ki sta prišla s Karolusovim osmakom po blago. Pojasnilo se je glasilo takole: Joakin se je vrnil iz Kvaelskega fjorda z velikimi denarji, ki jih je dobil za slaničke, in je rešil štacuno.

Tudi Avgust je to pri tisti priči razumel, vendar ga ni podrlo, niso mu klecnila kolena. Ko je odpravnik menil, da je to blaga takole za deset tisoč, je odgovoril Avgust: »Da, saj trguje v zalivu kakor sam satan!« — Odpravnik: »No, zdaj bo pa pri Gabrielsenu najbrže še enkrat počilo?« — »Da,« je rekel Avgust, »težko da ne!«

Edevart ni imel dovolj predrznosti, da bi se bili udeležili tega pogovora, bil je ponižan in tega ni mogel zatajiti. Avgust mu je prigovarjal in ga vzpodbujal, češ da sta prišla zadnjič on in Edevart kot velika gospoda in dve znamenitosti v zaliv in ne smeta tudi zdaj nastopiti kot dva potepenca. »Bova že kaj našla, le nič strahu,« ga je tolažil Avgust.

Joakin ju je srečal, in nekam v zadregi: »Poslali so naju po vse tvoje zaboje,« je rekel Edevartu. »Pavlina nama ni in ni dala miru.«

Avgust na višku z dabrodušnim smehom, kakor čisto nedolžno: »Odkod si pa izvedel, da prideva prav zdaj z blagom?«

»Kaj si pa misliš, Pavlina je dobila brzojavko!« je odgovoril Joakin.

Edevart ni bil za nikamor.

Prišli so z osmakom domov. Spotoma je pripovedoval Joakim, da je Ofotec, stari brodar na jahti, odšel in ni izplačal mezde, obljubil je, da pošlje denar z juga. Pa so stali vsi delavci s kleči z dolgimi obrazi in brez bora in božjaka po muki in dela vsega poletja.

»Je že tako,« je rekel Teodor in povzdignil glas, »če ne bi bili mi ribiči zaslužili v kvaelskem fjordu nekaj šilingov, ne bi bilo nič na svetu otelo zaliva!« Teodor se je šopiril, ogrenil je svoj delež in tega ni skrival, kupil si je škornje z rdečim robom na golenicah, bil je zal. Avgust ga je popolnoma prezrl.

Mučnost, ki je tičala v dejstvu, da je moral Joakin vtegniti svoj denar v štacuno, nikar da bi ga bil obrnil za novi hlev, se je polagoma izgubila. Edevart je izročil Pavlini prstan z biserom, da ne bi prišel domov praznih rok — in Bog pomagaj, nekaj se mora vendar pojaviti, kar mu zopet okrepi hrbtenico! Joakin se ni nič izdal, izposodil si je konja in vozil blago od kolib za čolne, odpiral zaboje, razgrinjal povezke in valil sode v klet, se ves čas smejal, in šalil z velikim bratom, češ da bo zahteval pošteno plačo za svojo raboto. Pavlina je polnila svoje predale in po-

lice in se kretala za pultom kakor odlična dama.

»Nakupila sta šumo blaga,« je rekel Edevart.

»Joakim,« je odgovorila Pavlina in se tako opravičila.

»Kaj sem hotel?« je vprašal Joakim.

»Ni mi dala miru.«

»Kaj jaz ti nisem dala miru?«

»No, pa poslušaj Edevart, tukaj sredi štacune se je vrgla na tla in kričala.«

»O, ti lažnjivec!« je zavpila Pavlina v smehu.

»Kar obsedlo jo je,« je nemoteno nadaljeval Joakim.

Sama šala in dobra volja ves čas, niti ene zlovoljne poteze na licih. Ko je Joakim pospravil blago, je šel zopet na svoje njive. Imel je svojo otroško modrost in je rekel: »Eden na svojo njivo, drugi no svojo kupčijo — jaz z vama ne menjam!«

Joakim ni bil človek, ki si ne bi vedel pomoči, njegov senik je bil do vrha natr-

pan, niti enega koša sena ne bi več mogel stlačiti vanj, in letos ne bo mogel več zidati, to ne. Ali združil se je z možem, ki si je znal prav tako ali še bolje pomagati in se je imenoval Ezra, ta je imel poslopje za seno kakor tudi za novo kravo, ki jo je kupil Joakim. Tako se je vse najlažje uredilo.

Kaj pa Avgust, ali je ždel mračen in skrušen v kotu in ni črnil besede? Kje neki! Zaliv je bil zdaj po dveh letih Avgustu zopet nekaj novega, radodelnost ga je gnala okrog in priskočil je povsod, kjer je bilo sila, najprej je pomagal nekaj časa Joakimu, ko pa je slišal, da Karolus še ni pokosil, je stopil k njemu, prijel za koso in sekal dva dni kakor pravi korenjak. Avgust je bil in je ostal znamenita podobaspreten in poln razmaha, lažnjiv do skrajnosti, priljubljen pri vseh, zvest in voljan pomagati, često sebi v škodo, a v sili brezvesten do zločina. Zdaj se je zopet vrnil sem, ni imel več škornjev in s širokimi robovi na golenicah, obleka mu je bila oguljena in vsa njegova prtljaga je bila edino ohlapna mornarska vreča. Kaj neki je to pomenilo? Avgust je namignil, da je pustil vse svoje kovčke na jugu in vzel s seboj samo najpotrebnejše. (dalje sledi)

— Ma ti Amerikanci se jeh tudi zmislejo vseh sort! Tam u Kaliforniji se je an profesor zmislu za nardet ano banko od semen.

— Ben, tu ni neč tašnega. Sej jemamo tudi mi betege jn kmečke zadrage, kamer prodajajo tudi vse sorte semena.

— Ma tle se ne gre za semena za kašne rože jn tako; tu je ana banka, ke prodaja semena od ledi, od moškeh. Jn samo od supertelegantneh. Jema vre na zalogi seme prfina od štireh učenjakov ke so premio Nobel. Zatu ke tista banka bo jemela samo supertelegantno seme. Jn bojo osemenjevali samo telegantne ženske za naredet ano forte telegantno raco.

— Ja, sej tudi Hitler je mislu naredet ano forte telegantno raco jn je u cajti vojske vre naredu za nemške soudate ku ane sorte superkažin...

— Ma tisti profesor bo delau tu bol štedirano. Tisto seme bo dajau samo forte telegantnem ženskam. Jn taku misle, da bojo nardili forte brihtne ledi.

— Jn kaku misle ses tem osemenjevanjem?

— Jest mislem, de taku koker pr nas veterinarji, ke hodejo ses semenam od b'ka h kravam jn ž nimi spolno občujejo.

— Ma kej bojo pej moški rekli? Al bojo tašni otroci vsi nezakonski?

— Ne, vsi bojo zakonski. Zatu ke tisto seme bojo dali samo poročenem ženskam, ke so forte telegantne ma ke, taku al taku, ne morejo rodet. Jn bo mogu bet dekordo tudi nje mož.

— Ma tiste ženske, ke do zdej niso mogle rodet, je lahko zastran tega, ke jemajo uane kašen faler. Jn pole je vse zastoja provirat ses telegantnem semenam.

— Videš, ma če je seme telegantno bo morbet našlo ta pravo pot. Ke od zabitega moža je gvišno tudi seme bol nazaj s kartami; telegantno seme se pej znajde tudi kamer so težave.

— Bejži, bejži Jakec, tudi ti prideš z animi idejami...

— Ne, ne, dragi moj, vse je forte resno jn učeno. Tudi tisti profesor tam u Kaliforniji je premio Nobel jn ti povem, da se kliče William Shockley. Pršu je pej na tu idejo zatu, ke so statistike jn ištiti sprevideli, de so dandanes ledje zmiram bol zabiti...

— Ben, tu je res...

— Jn de bi ta splošni eskalejšn zabitosti nomalo zglihali pej be blo treba delat pametne ledi umetno. Jest mislem, da ku ideja ni slabo.

— Dragi moj Jakec, pej ki je garancija, de bojo otroci od telegantnih staršev res pametni? Kej je res gvišno, da se telegenca poverba? Kolkokrat sm vidu, de sta uče jn mati pametna, otroci pej zabiti. Jn tudi narobe: da se je rodu forte brihten mulc od zabiteh staršev. Sej pravejo, da je lahko aden taku strašno genialen, de postane idiot. Jn kašen je lahko tašen idiot, de je prou genialen. Tudi tisti učenjak u Kaliforniji more bet nomalo udarjen.